

## Självständigt arbete i krigsvetenskap (15 hp)

<i>Författare</i> Kd Adam Mujagic		<i>Program/Kurs</i> OP 08-11
<i>Handledare</i> Henrik Edgren		
	<i>Beteckning</i>	
<b>ETT SVENSKT SYSTEM I FJÄRDE GENERATIONENS KRIGFÖRING</b>		
<p><b>Sammandrag:</b> Stridsfordon 90 togs fram för att möta en reguljär motståndare på vårt eget territorium. Dagens krav och förutsättningar är annorlunda då striden främst genomförs i konfliktzoner utomlands, men även på vårt eget territorium. Motståndaren vi möter nyttjar andra metoder för att genomföra sin strid och agerar på ett annorlunda sätt än vad vi är övade vid.</p> <p>Syftet med arbetet är att undersöka hur ett förband med stridsfordon 90 lämpar sig i strid på dagens stridsfält mot en irreguljär motståndare. För att ta reda på detta så beskriver jag fjärde generationens krigföring och stridsfordon 9040C för att sedan kunna analysera och jämföra den taktiska nivån utifrån de grundläggande förmågorna.</p> <p>Användningen av strf 90 och mekskytteplutonens taktik mot en 4GW motståndare är lämpliga att använda på den taktiska nivån. Mekskytteplutonens taktik är flexibel och sätter få begränsningar mot taktiken hos en anfallande 4GW motståndare.</p> <p><b>Nyckelord:</b> Fjärde generationens krigföring (4GW), Taktik, Grundläggande förmågor, Stridsfordon 90 (Strf 9040), Insurgenter, Mekskyttepluton.</p>		

Adam Mujagic

SA VT 11

### A SWEDISH SYSTEM IN FOURTH GENERATION WARFARE

**Abstract:** Combat vehicle 90 was developed to meet a conventional opponent on our own territory. Today's demands and conditions are different, today's battles is mainly carried out in foreign conflict zones but also on our own territory. The opponent we face uses other means to carry out their combat, and acts in a different way than we are trained for.

The purpose of this work is to investigate how a unit equipped with combat vehicle 90 is suitable in today's battlefield against an irregular opponent. In order to answer this question, I have described the fourth generation warfare and combat vehicle 9040C, then analyzed and compared the tactical levels from the theory of the basic abilities.

The use of CV90 and the mechanized infantry platoons tactics against a 4GW opponent is appropriate to use at the tactical level. The flexible tactics of the mechanized infantry platoon gives an advantage over a 4GW opponent and the tactics used by such an opponent.

**Key words:** Fourth generation warfare (4GW), Tactics, Abilities, Combat Vehicle 90 (CV9040), Insurgents, Mechanised infantry platoon.

Adam Mujagic

SA VT 11

## Innehåll

<b>FIGURFÖRTECKNING.....</b>	<b>4</b>
<b>1 INLEDNING.....</b>	<b>5</b>
1.1 INTRODUKTION .....	5
1.2 PROBLEMFORMULERING OCH SYFTE .....	5
1.2.1 Frågor.....	6
1.3 AVGRÄNSNINGAR .....	6
1.4 TIDIGARE FORSKNING .....	7
1.5 CENTRALA BEGREPP OCH DEFINITIONER.....	7
1.6 DISPOSITION .....	8
<b>2 METOD.....</b>	<b>8</b>
2.1 VALD METOD.....	8
2.2 MATERIAL OCH KÄLLKRITIK.....	9
<b>3 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER.....</b>	<b>10</b>
3.1 GRUNDLÄGGANDE FÖRMÅGOR .....	10
3.2 UTVECKLING TILL FJÄRDE GENERATIONENS KRIGFÖRING (4GW).....	11
3.2.1 Tredje generationens krigföring (3GW, manöverkrigföring).....	12
3.3 4GW.....	13
3.3.1 Taktik i 4GW .....	16
3.3.1.1 Ledning .....	16
3.3.1.2 Underrättelser och information.....	16
3.3.1.3 Verkan .....	17
3.3.1.4 Rörlighet.....	17
3.3.1.5 Uthållighet.....	17
3.3.1.6 Skydd .....	18
3.3.2 4GW-taktik i praktiken .....	18
3.4 STRIDSFORDON 9040C FÖRBANDET .....	20
3.4.1 Bakgrund.....	20
3.4.2 Stridsfordon 9040C .....	20
3.4.3 Taktik Strf9040C .....	23
3.4.3.1 Ledning .....	25
3.4.3.2 Underrättelser och information.....	26
3.4.3.3 Verkan .....	26

Adam Mujagic

SA VT 11

3.4.3.4	Rörlighet.....	27
3.4.3.5	Uthållighet.....	28
3.4.3.6	Skydd .....	28
<b>4</b>	<b>UNDERSÖKNING .....</b>	<b>29</b>
4.1	TYPFALL AFGHANISTAN .....	30
4.1.1	<i>Bakgrund</i> .....	30
4.1.2	<i>Analys insurgenter</i> .....	30
4.1.3	<i>Analys Meksyttepluton</i> .....	31
4.2	SLUTSATSER .....	32
4.2.1	<i>Jämförelse</i> .....	34
<b>5</b>	<b>SAMMANFATTANDE DISKUSSION .....</b>	<b>40</b>
5.1	RESULTAT.....	40
5.2	FÖRSLAG PÅ FORTSATT FORSKNING .....	41
	<b>KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING.....</b>	<b>42</b>

## Figurförteckning

Figur 1 Chassi.....	21
Figur 2 Eldställning .....	27

Adam Mujagic

SA VT 11

# 1 Inledning

## 1.1 Introduktion

Stridsfordon 90 levererades till den svenska försvarsmakten i mitten på 90-talet där syftet var att bedriva fördröjningsstrid i norrlandsterräng. Motståndaren man väntade var en reguljär styrka med moderna medel för att bedriva anfall. Syftet med motståndarens anfall kunde vara att ta och besätta vårt land eller delar av landet för att använda som bas eller genomgångsområde. Man väntade sig att motståndaren skulle anfälla vårt land och att striden skulle föras dygnet runt.<sup>1</sup> Under 2000 talet ändrades denna syn och motståndaren förväntades uppträda i mindre grupper och med andra medel; fjärde generationens krigföring hade kommit. Man mötte en ny motståndare som ansågs underlägsen och sämre utrustad i de strider man var van vid. Den nya motståndaren började snabbt använda andra medel till att föra sitt krig. Några av dessa medel var terrorism, hemmagjorda bomber och psykologisk krigföring. Amerikanarnas förluster i Irak under invasionen var betydligt mindre än vad de var ett år efter kriget då de blev utsatta för olika attentat och eldöverfall.<sup>2</sup> Fjärde generationens krigföring utspelar sig i konfliktzoner men även på vårt eget territorium. Kan vi sätta in ett system som från början var tänkt att möta en reguljär motståndare där man fick ”skjuta först och fråga sen” mot en motståndare vi inte alltid känner igen förrän denne påverkar oss? Kan vi möta motståndaren med våra reguljära styrkor eller måste vi anpassa vår taktik efter det nya kriget?

## 1.2 Problemformulering och syfte

Syftet med arbetet är att undersöka hur ett förband med stridsfordon 90 lämpar sig i strid på dagens stridsfält mot en irreguljär motståndare.

---

<sup>1</sup> Försvarsmakten, 1997, BrigR A Bat Häfte 2, Fienden, s. 4-5

<sup>2</sup> Smedberg Marco, 2004, Krigföring från Austerlitz till Bagdad, s. 347-348

Adam Mujagic

SA VT 11

### 1.2.1 Frågor

- Hur kan den svenska taktiken med mekskyttepluton användas i strider kännetecknade av den fjärde generationens krigföring?
  - Den svenska taktiken jag avser är den som är beskriven i förbandsreglemente för mekaniserad skyttepluton.<sup>3</sup>
- På vilket sätt är stridsfordon 90 lämplig i 4GW?
  - Nationalencyklopedin definierar lämplig som ”som väl motsvarar omständigheternas krav”

### 1.3 Avgränsningar

I min studie kommer jag avgränsa mig till att främst ta upp den taktiska nivån i fjärde generationens krigföring i syfte att kunna jämföra stridsfordon 90 förbandet mot den motståndare systemet kan tänkas möta. Jämförandet kommer jag att göra utifrån de grundläggande förmågorna, verkan, skydd, rörlighet, und/info, ledning och uthållighet.<sup>4</sup> Jag kommer även att avgränsa mig till att skriva om stridsfordon 9040C då det är den senaste versionen och används av utlandsstyrkan. Jag kommer endast att skriva om den stridande versionen av stridsfordon 9040C och inte om någon av specialversionerna såsom exempelvis bärgarbandvagn 90 eller luftvärnskanonvagn 90.

Då det är en fallstudie med enstaka exempel, så ska uppsatsen inte ses som gällande i alla lägen. Under andra omständigheter, än uppsatsens typfall, kan förhållandena för stridsfordon 9040C förbandet vara helt annorlunda. Studien skall vara relevant i dagsläget men kan vara inaktuell inom en nära framtid.

---

<sup>3</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton,

<sup>4</sup> Försvarsmakten 2005, Doktrin för markoperationer, s.63-73

Adam Mujagic

SA VT 11

## **1.4 Tidigare forskning**

Tidigare forskning finns om stridsfordon 90 och jag har hittat en C-uppsats som behandlar de tekniska delarna på systemet och om den är anpassad tekniskt och stridstekniskt för att lösa de uppgifter ett stridsfordon 90 förband kan få i Afghanistan. Författaren tar upp att det finns ett behov av fortsatta studier på teknisk-, taktisk- och ekonomisk nivå.<sup>5</sup> Stridsfordon 90 har många år av forskning bakom sig men jag har inte hittat någon jämförelse utifrån det ”nya kriget” och dess motståndare.

I arbetet har jag använt mig av tidigare forskning kring teorin 4GW samt systemet strf 90 med dess taktik. Däremot har jag inte funnit någon forskning eller studier där man analyserat stridsfordon systemet mot 4GW. Detta arbete kommer således att komplettera forskningsläget på detta område.

## **1.5 Centrala begrepp och definitioner**

Fjärde generationens krigföring kan även skrivas ”Fourth generation warfare” eller 4GW som den betecknas i boken *The Sling and The Stone* av Thomas X. Hammes, USMC.<sup>6</sup> Andra begrepp jag kommer att använda mig av är förkortningen Strf 90 (stridsfordon 90) som används i tryckt materiel i Försvarmakten bland annat i *Stridsfordon 9040A Instruktionsbok*<sup>7</sup>.

Insurgent beskrivs i Natos doktrin med följande:

*The actions of an organised, often ideologically motivated, group or movement that seeks to effect or prevent political change of a governing authority within a region, focused on persuading or coercing the population through the use of violence and subversion.*<sup>8</sup>

---

<sup>5</sup> Bark Patrik, 2010, Stridsfordon 9040, en krigsmaskin i en internationell kontext

<sup>6</sup> Hammes Thomas X, 2006, *The Sling and The Stone*, on war in the 21st century

<sup>7</sup> FMV, 2010, Stridsfordon 9040A Instruktionsbok

<sup>8</sup> Nato, Allied Joint Doctrine for Counterinsurgency AJP 3.4.4, 2011, Sid 3-1

Adam Mujagic

SA VT 11

Med stridsfordon 90 avses hela systemet med vagnen och skyttesoldaterna i stridsrummet.

Ytterligare centrala begrepp definieras i dess sammanhang

## 1.6 Disposition

Uppsatsen är uppbyggd med en *inledning* där jag redovisar problemformulering med syfte och frågor, avgränsningar och sedan centrala begrepp och definitioner. Därefter följer en *metodbeskrivning*, då jag förklarar vilken metod jag valt och varför. Efter metodbeskrivningen *diskuteras uppsatsens teoretiska sammanhang*. I fokus står 4GW och de grundläggande förmågorna, samt prestanda på stridsfordon 9040C och hur man taktiskt nyttjar stridsfordonet när man övar i Sverige utifrån den svenska taktiken. Därefter i *undersökningen* beskrivs ett typfall där en mekskyttepluton med huvudsystem strf 90 hamnar i en strid karakteriserad av ett 4GW scenario som jag sedan analyserar och jämför för att kunna dra slutsatser. I den *sammanfattande* diskussionen redovisas de *resultat* jag har dragit utifrån arbetet.

## 2 Metod

### 2.1 Vald metod

Jag kommer att använda mig av en beskrivande studie<sup>9</sup> där jag inledningsvis beskriver 4GW och strf 9040C för att därefter måla upp ett scenario med grund i taktiken hos 4GW, där jag senare jämför strf 90 som huvudsystem i en mekskyttepluton utifrån ett taktiskt perspektiv. Mitt empiriska material, d v s det som handlar om strf 90, skall jag kritiskt analysera med hjälp av de grundläggande förmågorna och den fjärde generationens krigföring. I analysens jämförelse kommer jag att sätta 4GW motståndaren i fokus och se på vilket sätt mekskytteplutonen med strf 90 kan påverka dem samt vilka motåtgärder motståndaren kan göra. Detta är en studie som är aktuell

---

<sup>9</sup> Esaiasson Peter, et.al, 2007, Metodpraktikan s. 35-38

Adam Mujagic

SA VT 11

i dagsläget och ska inte ses som en ”sanning”, då krigföringen kan te sig olika i andra situationer än de jag beskriver.

Nackdelen med att jag bara använder mig av ett typfall innebär att studiens reliabilitet minskar. Jag har valt att diskutera en mekskyttepluton med strf 90 som primärsystem, utifrån ett potentiellt scenario ur 4GW. Specifika studier av reella stridssituationer utgör problem då information är svåråtkomlig. Med anledning av att specifika detaljer kring strf 90:s tekniska och taktiska delar kan utgöra en säkerhetsrisk anser jag det materialet som hemligt och kommer inte att ta med detta i min studie.<sup>10</sup> Konsekvensen med att inte ta med detta i arbetet gör att jag i vissa fall kommer att beskriva taktiska och tekniska skeenden utifrån en mer övergripande nivå och inte gå in på de specifika detaljerna.

## **2.2 Material och källkritik**

För att få fram information och underlag för strf 90 används främst instruktionsboken strf 9040C samt förbandsreglemente mekskyttepluton. Instruktionsboken kan ge mig de detaljer och analysverktyg jag behöver för att se på systemets användning i striden och förbandsreglementet beskriver de taktiska grunderna för mekskytteplutons strid. Jag har varit i kontakt med Stefan Sperens på markstridsskolan i Skövde för att få tillgång till utförlig historik. Teorin om 4GW hämtar jag främst från populärvetenskapliga boken *The Sling and The Stone*, skriven av Thomas X. Hammes. Jag kommer att använda försvarsmaktens doktriner med begrepp för att analysera och jämföra.

Instruktionsboken strf 9040C är en relevant källa med pålitlig information men kan sakna vissa sekretessbelagda uppgifter som t.ex. pansarets tjocklek. Doktriner och reglementen bedöms som trovärdiga då de bygger på omfattande forskning och är normgivande för svensk militär uppträdande. För att kompensera för det populär-vetenskapliga innehållet i *The Sling and The Stone*, har

---

<sup>10</sup> Offentlighets- och sekretesslag, (2009:400), 8 kap 1§

Adam Mujagic

SA VT 11

jag valt att jämföra innehållet med böckerna *Krigföring, från Austerlitz till Bagdad*<sup>11</sup> och *Counterinsurgency Warfare*.<sup>12</sup> Jag har gjort detta för att få ett bredare material om 4GW-teorin.

### 3 Teoretiska utgångspunkter

#### 3.1 Grundläggande förmågor

Jag har valt att använda de grundläggande förmågorna då de är en del av den svenska försvars doktrinen och beskriver de behov och förmågor som krävs för att realisera manövertänkandet för att nå militärstrategiska, operativa och taktiska målsättningar. Förmågorna används till att analysera vårt eget såväl som motståndarens agerande för att lättare kunna förstå en komplex situation. De grundläggande förmågorna syftar till att skapa sig ett övertag som chefen beslutar om. För att nå avsedd effekt så kan chefen kraftsamla på en eller flera förmågor. Dessa behov varierar över tiden och är till för att göra komplexiteten hanterbar. Förmågorna är beroende av varandra och kraftsamlar man på en så påverkas någon annan.<sup>13</sup>

#### *Förmågor*

- **Ledning** syftar till att samordna mänskligt agerande och resurser av olika slag i komplexa och dynamiska situationer så att eget och överordnat mål uppnås. (...)
- **Underrättelser och information** syftar till att kontinuerligt upprätthålla en gemensam lägesbild av pågående, bedömd och kommande verksamhet så att eget och överordnat mål uppnås. (...)

---

<sup>11</sup> Smedberg Marco, 2004, *Krigföring från Austerlitz till Bagdad*

<sup>12</sup> Galula David, 2006, *Counterinsurgency Warfare Theory and Practice*

<sup>13</sup> Försvarsmakten, 2005, *Doktrin för gemensamma operationer*, s.60-61

Adam Mujagic

SA VT 11

- **Verkan** genom bekämpning och annan påverkan syftar till att reducera motståndarens förmåga och vilja till fortsatt strid så att eget och överordnat mål kan uppnås. (...)
- **Rörlighet** syftar till att manövrera avdelade system, förband och övriga resurser i tid och rum så att eget och överordnat mål kan uppnås. (...)
- **Skydd** syftar till att – genom såväl tekniska som taktiska, passiva och aktiva åtgärder – skapa förutsättningar för ökad överlevnad, uthållighet och möjligheter till verkan, så att eget och överordnat mål kan uppnås. (...)
- **Uthållighet** syftar till att kontinuerligt vidmakthålla egen personell och materiell tillgänglighet så att eget och överordnat mål uppnås.<sup>14</sup>

### 3.2 Utveckling till fjärde generationens krigföring (4GW)

Dagens krigföring är inte ny, den fanns redan före andra världskriget men har inte uppmärksammats i det västerländska samhället. Vietnamkriget blev inträdet i den nya generationen, men det är först under det senaste årtiondet det har uppmärksammats och forskare har börjat studera detta nya tillvägagångssätt som motståndaren vi möter använder sig av.

Hammes (2006) beskriver teorin om fjärde generationens krigföring i boken *The Sling and The Stone*. Teorin beskriver en ny typ av krig i syfte att hjälpa USA i debatten om vilken typ av militär strategi och vilken motståndare man möter.<sup>15</sup> Echevarria (2005) framför i boken *Fourth Generation War and other Myths*, kritik mot 4GW. Han menar att det kanske inte är en ny generation utan en utveckling av manöverkrigföringen. Författaren menar att om det är en teori så är skillnaderna inte så stora från manöverkrigföringen.<sup>16</sup>

---

<sup>14</sup> Försvarsmakten 2005, Doktrin för markoperationer, s.63-73 (min fetmarkering)

<sup>15</sup> Hammes Thomas X, 2006, *The Sling and The Stone*, on war in the 21st century

<sup>16</sup> Echevarria II. Antulio J, 2005, *Fourth generation war and other myths*

Adam Mujagic

SA VT 11

Man utgår ofta ifrån att en ny generation av krigföring uppstår i samband med teknologiska framsteg, men de politiska, ekonomiska och sociala framgångarna i samhället och i den militära sektorn spelar också stor roll för utvecklingen av det ”nya kriget”. Övergångarna till en ny typ av krigföring är inget som plötsligt inträffar utan utvecklas under längre tid.<sup>17</sup> Historiskt intressant är att det första krig som USA förlorade var just Vietnamkriget, som alltså karakteriseras som ett av de första 4GW-krigen i västerländsk historia. Därefter skulle de reguljära arméerna fortsätta att förlora konflikter och krig.<sup>18</sup> För att förstå vad fjärde generationens krigföring är så kommer jag att inledningsvis kortfattat beskriva den generationen av krigföring som Sveriges försvarsmakts doktriner utgår ifrån, manöverkrigföringen.

### **3.2.1 Tredje generationens krigföring (3GW, manöverkrigföring)**

3GW brukar även kallas för manöverkrigföring som är den typ av strategi som svenska försvarsmakten använder sig av i nuläget. 3GW tog fart under andra världskriget (WWII) där tyskarna myntade uttrycket ”blitzkrieg”. Teknologin hade utvecklats och man såg stora fördelar med pansarförband som hade stor rörlighet och eldkraft. Det var taktiken som förde den nya generationen framåt, att med mindre styrkor kunna utmanövrera motståndaren. Därmed frångick man det tidigare linjära system man hade använt i de tidigare generationerna av krigföring. Stor del av tyskarnas framgång berodde på att de anpassat sig och skapat en ny taktik som deras motståndare inte hade gjort inledningsvis, som fortfarande var kvar i den gamla linjära strategin.<sup>19</sup>

Taktiken för 3GW är att utmanövrera sin motståndare med direkt eller indirekt metod som innebär att man anfaller motståndarens svaga punkter med olika medel. Man försöker inte anfälla hans huvudstyrka, utan istället utmanövreras motståndaren genom anfall på de svaga punkterna t.ex. underhållet, så att det i sin tur påverkar hans vilja till att fortsätta strida. Man påverkar motståndarens styrkor på ett indirekt sätt för att få denne ur balans så att man kan nå ett avgörande.

---

<sup>17</sup> Hammes Thomas X, 2006, *The Sling and The Stone, on war in the 21st century*, s. 16-31

<sup>18</sup> Ibid, s. 2-3

<sup>19</sup> Ibid, s. 23-28

Adam Mujagic

SA VT 11

Grunden i 3GW är att koncentrera egna styrkor mot motståndarens svaga punkter. Dessa kan vara fysiska och/eller psykologiska. Israelernas erfarenheter från Yom-Kippurkriget 1973 har bidragit mycket till den strategi vi använder i dagsläget då man såg vad ”moderna” vapensystem (stridsvagnar) kunde åstadkomma med en rörlig krigföring. De israeliska förbandens effekt och framgång berodde till stor del på decentraliserad ledning och att de bedrev en rörlig krigföring med sina stridsvagnar.<sup>20</sup>

Det svenska försvaret började tidigt anpassa sig för att möta en fientlig motståndare på svenskt territorium. Man anpassade sig genom att skaffa rörliga förband som kunde utmanövrera motståndaren<sup>21</sup> samt att man skaffade sig plattformar som kunde utformas efter behov, t.ex. JAS 39 Gripen (Jakt, Attack, Spaning) som kan anpassas utifrån vilken uppgift den ställs inför.<sup>22</sup>

### 3.3 4GW

Som jag tidigare tagit upp så har 4GW funnits under en längre tid. Den förste som praktiserade och skrev om 4GW var Mao Tse-Tung som växte upp under Qing dynastin i Kina i början av 1900-talet och han var med och upplevde det kejserliga imperiets kollaps. Senare blev Mao ledare för kommunistpartiet i Kina och utvecklade kommunisternas nya strategi. Han förstod att om man ska vinna över en starkare motståndare måste man påverka hans svaga punkter, i detta fall sökte Mao en revolution hos folket, framförallt hos bönderna mot de starkare regeringsstyrkorna. Jag citerar Mao genom Hammes som skapade en modell med olika skeden för att förklara en insurgents agerande:

*Phase I: The insurgents concentrate primarily on building political strength.*

*Military action is limited to selected, politically motivated assassinations. Any*

---

<sup>20</sup> Smedberg Marco, 2004, Krigföring från Austerlitz till Bagdad, s. 291-295

<sup>21</sup> Sperens Stefan, Strf 90 Historik, s. 1-12

<sup>22</sup> <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Materiel-och-teknik/Flyg/Stridsflygplan-JAS-39-AB/> , 2011-05-10, 19:25

Adam Mujagic

SA VT 11

*other military action must have a propaganda purpose to cement the population's support of the insurgents.*

***Phase II:*** *The insurgents gain strength and consolidate control of base areas. They begin to actively administer some portions of the contested area. And, because Mao had no outside sponsor providing weapons, they conducted military operations both to capture arms and to wear down government forces.*

***Phase III:*** *The insurgents commit regular forces (which have been carefully husbanded up to this point) in a final offensive against the government. This phase can succeed only if the "correlation of forces" has been shifted to the insurgents during the early phases.*<sup>23</sup>

Under Vietnamkriget utvecklade Ho Chi Minh och Vo Nguyen Giap, Maos teori om insurgenters agerande för att möta en starkare motståndare. De behöll de olika faserna Mao hade skapat men inkluderade även att påverka de civila medborgarna i de länder som Vietnam stred emot. De utvecklade krigföringen till att vara ett politiskt krig som de förde över till deras motståndares hemländer för att på så sätt påverka hans vilja till fortsatt kamp. Insurgenterna visste att om man påverkar den amerikanska befolkningens vilja till att skicka soldater till Vietnam så vinner de politiskt och därmed kriget.<sup>24</sup>

11 september 2001 uppmärksammades hela västvärlden på vad den "nya" motståndaren var kapabel till. Al-Qaeda utförde ett antal terroråd med passagerarflygplan som de använde till att flyga in i World Trade Center med. Denna överstatliga motståndare som kunde attackera den amerikanska befolkningen nyttjade hela spektrumet hos 4GW.

---

<sup>23</sup> Hammes Thomas X, 2006, The Sling and The Stone, on war in the 21st century, s. 44-53

<sup>24</sup> Ibid, s. 56-73

Adam Mujagic

SA VT 11

Al-Qaeda rekryterar och tränar terrorister i hela världen. De har skapat en manual för hur man strider som ska förbereda rekryterna för vad som skall komma. Manualen är i huvudsak kopierad från västerländska doktriner och från erfarenheter som Mujaheddinkrigarna lärde sig under kriget mot sovjetiska soldater under deras tid i Afghanistan. De har i varje konflikt lärt sig hur motståndaren strider och sedan anpassat sig efter dem.<sup>25</sup>

I oktober månad 2001 startade USA sin motattack mot Al-Qaeda. Man försökte inledningsvis förhandla med talibanregimen i Afghanistan om att lämna över Al-Qaeda medlemmar. USA nådde ingen framgång i förhandlingarna utan invaderade Afghanistan med trupp och avsatte talibanregimen. Det USA gjorde var att alliera sig med den afghanska befolkningen och stötta kriget mot talibanerna med eldkraft för att på så sätt driva ut talibanerna från Afghanistans huvudstad Kabul. Man överraskade en 4GW motståndare med att agera på ett icke förväntat sätt genom att låta afghanerna strida mot talibanerna i stället för att strida på ett konventionellt sätt med egna styrkor som förmodligen terroristerna väntade sig. Misstaget USA gjorde var att man trodde att talibanernas motståndskraft var bruten och inte längre kapabel till att genomföra några större skador. USA lämnade landet med endast 10 000 soldater kvar i syfte att följa upp de kvarvarande talibanerna i söder.

Utvecklingen av 4GW visar på långdragna konflikter där man inte når ett avgörande med att endast anfälla motståndaren med direkta medel. Utan strategi och taktik för att genomföra krig i 4GW så kan man inte förvänta sig en vinst, även om motståndaren inte längre skjuter på dig i dagligen<sup>26</sup>.

---

<sup>25</sup> Ibid, s. 130-137

<sup>26</sup> Ibid, s. 153-157

Adam Mujagic

SA VT 11

### 3.3.1 Taktik i 4GW

Taktiken i fjärde generationens krigföring kommer jag att beskriva utifrån de grundläggande förmågorna för att på så sätt kunna analysera vad det är vi möter på dagens stridsfält.

*Tactically, fourth-generations war will take place in the complex environment of low-intensity conflict.<sup>27</sup>*

#### 3.3.1.1 Ledning

Ledningen hos en 4GW motståndare är decentraliserad. Med det menas att ledningen är utspridd och insurgenter i de lägre nivåerna kan ta beslut bara de leder mot målet. Man utför aktioner som ligger rätt i tiden och strävar efter att nå högre chefs målbild. Utövarna av 4GW följer upp och säkerställer att taktiken leder mot de strategiska målen. Den operativa chefen nyttjar alla tillgängliga medel för att få fram sitt budskap till insurgenterna. Dessa medel kan exempelvis vara personlig kontakt, brev och mobiltelefon beroende på vilket han anser är bäst lämpat för budskapet som skall sändas. Insurgenterna utnyttjar samhällets resurser för att dölja sina budskap och försvåra för deras motståndare.<sup>28</sup>

#### 3.3.1.2 Underrättelser och information

Insurgenterna strävar efter att få underrättelser och information om hela ”vårt” samhälle. De vill hitta svagheter som de sedan vill kunna påverka, så att vår vilja till fortsatt strid skall vara bruten. Detta betyder att insurgenterna kommer vilja skicka underrättelser långt in i vårt samhälle för att hitta möjligheter. En 4GW motståndare nyttjar tiden på dennes sida och kan infiltrera vårt samhälle i många år för att verkligen tränga in på djupet och kunna påverka oss. Att få rätt information och underrättelser om det man vill åt, är viktigare än ett snabbt beslutsfattande.<sup>29</sup>

---

<sup>27</sup> Ibid, s. 219

<sup>28</sup> Ibid, s. 215-218

<sup>29</sup> Ibid, s. 216

Adam Mujagic

SA VT 11

### 3.3.1.3 Verkan

Insurgenterna använder alla medel som finns tillgängliga där attacken skall genomföras. Detta kan ske med psykologisk krigföring via exempelvis media, Internet och protester, där man försöker påverka motståndaren utan våld. Direkta medel där man nyttjar de vapen som finns tillgängliga för att attackera motståndaren är ett annat medel insurgenterna använder. Insurgenterna är nästan alltid underlägsna sina motståndare i materiel och vapen. De använder de vapen och fordon som redan finns i området och är oftast civila fordon, eldhandvapen och IEDs (improvised explosive device).<sup>30</sup> Hotet från större vapen finns ständigt, Al-Qaeda har en utbildningsmanual där sista kapitlet behandlar kemisk och biologisk krigföring.<sup>31</sup>

### 3.3.1.4 Rörlighet

En 4GW motståndare rör sig i mindre grupper och har inget behov av en underhållskedja som en reguljär motståndare. De använder transportresurser som finns i området genom att köpa eller kapa transportmedel. Insurgenterna kan använda allt från mopeder, bilar, lastbilar, tunnelbana till kommersiella flygplan. I och med att de i konfliktområden ofta har en god lokalkännedom om terrängen så skapar dessa förutsättningar en bra rörlighet. Deras rörlighet över statsgränser är inte begränsad då de kan uppträda och agera som en civilist, samt att den internationella rörligheten grundas mycket på rekryteringen utomlands.<sup>32</sup>

### 3.3.1.5 Uthållighet

Insurgenternas uthållighet beror till stor del på att de är självförsörjande och agerar i mindre grupper. Deras agerande är det som skiljer sig från att vara en kombattant eller icke kombattant och de kan snabbt smälta in i det civila samhället för att återhämta. Insurgenterna i 4GW nyttjar de medel som redan finns i samhället. Vapen, transportmedel och underhållet av dessa kan köpas

---

<sup>30</sup> Ibid, s. 208-223

<sup>31</sup> Ibid, s. 136-137

<sup>32</sup> Ibid, s. 219-221

Adam Mujagic

SA VT 11

i det område där attacken eller attackerna skall genomföras. Detta gör att en underhållskedja likt den Sveriges försvarsmakt utnyttjar, som levererar förnödenheter och ammunition, inte är nödvändig för fortsatt anfall.<sup>33</sup>

### 3.3.1.6 Skydd

4GW involverar en stor blandning av aktörer. Dessa kan vara internationella, transnationella, nationella och subnationella aktörer. Detta skapar ett skydd för insurgenterna som gör att deras motståndare har svårigheter att lokalisera och planlägga insurgenternas mål och utbredning. Mot en motståndare som nyttjar manöverkrigföring finns termen ”icke kombattant”, en icke våldsam motståndare som i 4GW tappat sin bemärkning där insurgenterna ofta är civilklädda och kan lägga ner vapnet och uppträda som en civilist. De konventionella styrkornas svårighet är att insurgenterna i de fallen inte går att urskilja mot civilbefolkningen.<sup>34</sup>

Insurgenterna agerar i små grupper som gör det svårt för motståndaren att komma in på djupet av deras organisation utan att bara skrapa på ytan. De små grupperna gör att insurgenternas utspridning är stor och deras motståndare måste lägga mer resurser för att kunna få ett övertag. På så sätt skyddas de inre kretsarna i organisationen bättre och det gör det svårare att få tag i dem man vill åt.<sup>35</sup>

### 3.3.2 4GW-taktik i praktiken

#### **Irak:**

En situation ur verkligheten där motståndaren förändrades efter rådande situation är under Irak kriget 2003. De amerikanska styrkorna hade nått framgångar i striderna mot Iraks reguljära styrkor och regimen i landet höll på att falla. Amerikanerna genomförde så kallade ”Thunder Runs”

---

<sup>33</sup> Ibid, s. 219-221

<sup>34</sup> Ibid,

<sup>35</sup> Ibid, s. 137

Adam Mujagic

SA VT 11

(bepansrade anfall på djupet av motståndaren) i centrala Bagdad. Motståndaren man mötte var till en början organiserad, men med bristfällig materiel. När irakierna insåg att det konventionella sättet att strida på inte räckte till för att stoppa amerikanerna att nå Bagdad, började de att nyttja andra metoder. Motståndaren började agera i mindre grupper och använde sig av främst handeldvapen och RPG (rocket propelled grenade). Anfall genomfördes i civila kläder samt att de ibland ”spelade” döda och undvek då att bli skjutna, för att i ett senare skede när amerikanernas stridsvagnar kört förbi ta tag i vapen och överraska dem med att skjuta bakifrån.

Ytterligare metoder irakierna använde var bland annat nyttjandet av civila fordon fyllda med sprängämnen för att komma nära motståndarens bepansrade fordon för att sedan detonera, samt att de använde sig av minor och IED:er för att hindra amerikanarnas framryckning. Motståndaren amerikanerna mötte var inte längre bara irakisk trupp. Även personer från andra länder deltog i anfällen och gjorde det svårt för amerikanerna att skilja civila från stridande.<sup>36</sup>

### **IED hotet i Afghanistan:**

NATO's Consultation, Control and Command Agency (NC3A) har tagit fram statistik från Afghanistan som visar att 59 procent av de militära offren i ISAF (International Security Assistance Force) har blivit utsatta för en IED attack.<sup>37</sup> Svenska försvarsmakten har bidragit till ISAF sedan 2002 och är sedan år 2006 ansvariga för området kring Mazar-e-Sharif.<sup>38</sup>

---

<sup>36</sup> Fontenot Gregory, et.al, 2005, On Point, the united states army in operation Iraqi Freedom, s. 329-369

<sup>37</sup> [http://www.defencemanagement.com/feature\\_story.asp?id=15870](http://www.defencemanagement.com/feature_story.asp?id=15870), 2011-05-23, 14:37

<sup>38</sup> <http://www.forsvarsmakten.se/sv/Internationella-insatser/Afghanistan--Isaf/Om-insatsen/Bakgrund>, 2011-05-23, 18:46

Adam Mujagic

SA VT 11

### **3.4 Stridsfordon 9040C Förbandet**

#### **3.4.1 Bakgrund**

Stridsfordon 9040 är ett bandgående stridsfordon som levererades till den svenska försvarsmakten 1994. Den togs inledningsvis fram för att möta fientliga kringgångsförband mellan vägarna i övre Norrland i en svårframkomlig terräng. Stridstekniken utgick ifrån att strf 90-förbandet tog stridsställning för att därifrån bekämpa motståndaren. Den hade ingen stabiliserad kanon från början som gjorde att den inte kunde skjuta under gång. Stabiliserad kanon infördes först 1999 på strf 90A.<sup>39</sup>

#### **3.4.2 Stridsfordon 9040C**

Stridsfordon 9040C är den senaste versionen av strf 90. Den har en 40 mm automatkanon (akan), en 7.62 mm kulspruta samt sex stycken rökkastare. Kanonen och kulsprutan är parallellkopplade vilket menas att skytten kan nyttja samma sikte och styra med samma riktsystem. Stridsfordonet har en besättning som består av en vagnchef, skytt och förare, samt sex stycken stridsutrustade soldater längst bak i stridsrummet. Vagnen har ett sambandssystem som heter LTS 90 som gör att man får internt samband inom vagnen och kan sända på två sambandsnät ut från vagnen.

Vagnen har ett eldledningssystem som består av skyttens sikte med laseravståndsmätare, sikteselektronikmodul, IRV-system (infra red vision), gyro och accelerometer som möjliggör skjutning under gång, sambandssystem och NAV 90 som är ett GPS-navigeringssystem (Global Positioning System). Den har även ett PFP-system som möjliggör programmering av tändrör på granaterna. Laseravståndsmätaren mäter avstånd till målet och målets rörelse för att kunna beräkna vilken uppsättning och framförhållning kanonen behöver för att träffa målet.

---

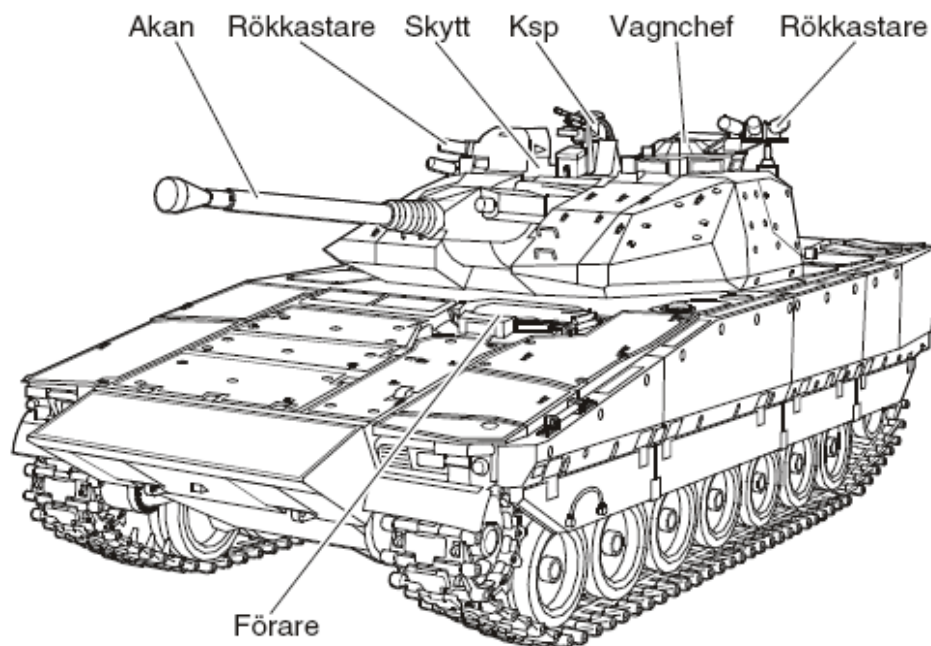
<sup>39</sup> Sperens Stefan, Strf 90 Historik, s. 1-12

Adam Mujagic

SA VT 11

Kanonen är framtagen för att även kunna verka mot luftmål. Skytten kan med en knapptryckning enkelt skifta från markmål till luftmål. Vagnen har ett reservsikte som består av en videokamera på utsidan av kanonens vapenvagga, både vagnchefen och skytten kan växla mellan IRV siktet och reservsiktet oberoende av varandra. Vagnchefen kan styra kanonen med hjälp av ett riktdon i sida och höjd och även avfira kanonen. Vagnchefen kan inte avfira kulsprutan och inte heller använda laseravståndsmätaren men han har prioritet över skyttens riktdon och kan avbryta skyttens riktarbete med en knapptryckning.

Stridsfordon 9040C har försetts med ett skyddspaket som är uppdelat med tillägsskydd på utsidan av fordonet, splitterskydd på insidan och minskydd under fordonet. Tillägsskyddet sitter utanpå stridsfordonets huvudpansar och är avsett att skydda vagnen mot KE- (kinetisk energi) och RSV (riktad sprängverkan) ammunition. Invändigt har den ett splitterskydd som skall reducera splittret vid en eventuell penetration av pansaret.



Figur 1 Chassi<sup>40</sup>

<sup>40</sup> Instruktionsbok Strf9040C

Adam Mujagic

SA VT 11

**Vikt- och måttuppgifter**

Tjänstevikt 26360 kg

Totalvikt 28500 kg

Längd, totalt 7000 mm

Bredd, totalt 3380 mm

Höjd, med antenner ca 4230 mm

Höjd, utan antenner ca 2770 mm

Markfrigång ca 360 mm

Spårvidd (avståndet mellan bandens  
mittlinjer) 2470 mm**Prestanda**

Gravtagningsförmåga 2,6 m

Vadförmåga vid reducerad hastighet, 1,4 m  
ca 2 km/h

Största statiska sidlutning 30 °

Praktisk stigförmåga 30 °

Maxhastighet, framåt. 70 km/h

Maxhastighet, bakåt. 44 km/h

Aktionssträcka 274 km

Total bränslevolym 550 dm<sup>3</sup>**Kanon**

Fabrikat BOFORS AB

Beteckning AK 40/70Bc

Vikt exkl vapenvagga ca 675  
kgEldhastighet, nominell 300  
skott/minut

Magasin 3 x 8 patroner

Eldrör, kaliber 40 mm

Eldrör, vikt ca 165 kg

Ammunitionslagring, 144  
granater**Kulspruta**

Benämning ksp m/58 C

Fabrikat Carl Gustaf

Kaliber 7,62 mm

Kulsprutans vikt 11 kg

Längd, med flamdämpare  
1275 mmPatronbandets vikt, med am-  
munition 1,4 kg

Antal patroner per band 50 st

Eldhastighet 600-700  
skott/min**Rökkastare**

Benämning Rökkastare

Fabrikat GALIX

Kaliber 80,5 mm<sup>41</sup>

Fordonet drivs av en åttacylindrig dieselmotor på 550 hk och har en automatväxlad transmission med fyra växlar för att köra framåt och 2 växlar bakåt. Styrsystemet är ett överlagringssystem som innebär att när man svänger erhålls varvtalsskillnad mellan de två utgående axlarna (höger

---

<sup>41</sup> Instruktionsbok Strf9040C

Adam Mujagic

SA VT 11

resp. vänster) som får vagnen att svänga. Hur mycket vagnen svänger beror på hur mycket man vrider styrdonet samt vilken växel som nyttjas.

Strömförsörjningssystemet i vagnen innehåller två stycken batterigrupper, kraftbatteri och startbatteri gruppen som strömsätter stridsfordonets funktioner. Dessa kan kopplas samman eller användas autonomt. Batterierna laddas av en hydrostatisk driven generator som gör att även när vagnen går på tomgång ger generatorn hög effekt. Vagnen har tre stycken el-centraler som driver de olika funktionerna i vagnen. Dessa är el-central A2 som är placerad på golvet bakom föraren och innehåller automatsäkringar, kontaktorer, strömställare för huvudström, startspänning och olika inkopplingar av batterigrupperna. El-central A7 är placerad längst bak i stridsrummet på vänster sida och går igenom väggen ut i bandhyllan. A7 driver vagnens värmare och sambandsystem. Den sista el-centralen i vagnen är A52 som sitter på tornkorgen framför eleverande systemet (kanonen). Den utför beräkningar av strömmen till riktmotorerna och bildar signaler för bl a fackväxling och avfyrning. Den har även till uppgift att anpassa signaler mellan riktsystem och eldledningskalkylator.

Vagnen har ett ABC-aggregat som är ett ventilationssystem som tillför renad luft och ventilerar i syfte att skydda besättningen mot luftburna radioaktiva partiklar, biologiska och kemiska stridsmedel. ABC-aggregatet används endast under strid och i kontaminerad miljö. Under vanliga förhållanden används endast ventilationsfläkten som tillför mera luft men med lägre grad av rening. ABC-aggregatet har en begränsad livslängd och skapar ett övertryck i vagnen vilket medför att luckor måste vara stängda.<sup>42</sup>

### 3.4.3 Taktik Strf9040C

Mekskyttepluton 90 (pluton med strf 90) består av en chefsgrupp och fyra skyttegrupper. Chefsgruppen består av plutonchef, ställföreträdande plutonchef, stridsfordonsgruppchef och vagnchef.

---

<sup>42</sup> Instruktionsbok Strf9040C

Adam Mujagic

SA VT 11

En mekskyttepluton kan även utföra uppgifter som en lätt skyttepluton där stridsfordonsbesättningen då blir skyttesoldat/bilförare. Striden genomförs med både avsutten och uppsutten trupp med kombinerade vapen. Samordningen i ett pansarförband är nyckeln till framgång i striden. För att uppnå detta finns några framgångsfaktorer. Dessa är:

- *Att striden förs med högt tempo och aggressivitet.*
- *Att snabbt växla mellan stridssätten avsutten och uppsutten strid.*
- *Att skyttegrupperna och stridsfordonen ges uppgifter i rätt terräng och mot lämpliga fiender så att deras respektive styrkor används.*
- *Att avsittning sker flexibelt med så stor del av plutonen som krävs för att lösa uppgiften.*<sup>43</sup>

Mekskytteplutonen är indelad i fyra grupper där 1., 2. och 4. grupp är manövergrupper och utrustade med lättare vapen.

*Gruppen består av:*

- *Gruppchef*
- *Ställföreträdande gruppchef*
- *Två kulspruteskyttar (ksp 90)*
- *Två sjukvårdsmän (AK5 med granat-tillsats)*
- *Stridsfordonsförare*
- *Stridsfordonsskytt*<sup>44</sup>

3. grupp är plutonens understödsgrupp och utrustade med tyngre vapen.

*Gruppen består av:*

- *Gruppchef*
- *Ställföreträdande gruppchef*

---

<sup>43</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 7

<sup>44</sup> Ibid

Adam Mujagic

SA VT 11

- *Kulspruteskytt (ksp 58)*
- *Två skyttesoldater/Granatgevär*
- *Skarpskytt (PSG 90)*
- *Stridsfordonsförare*
- *Stridsfordonsskytt*<sup>45</sup>

Med kombinerade vapen, exempelvis strf90 med kanonen och den avsuttna truppen med eldhandvapen och granatgevär ökar verkan hos det enskilda systemet då de kan möta en mer mångfaldig motståndare.<sup>46</sup>

### 3.4.3.1 Ledning

Plutonchefen leder plutonen med order, kommandon och tecken. Till hjälp har han sambandssystemet LTS 90 som gör så att han kan tala direkt till de andra vagnarna, grupperna och till högre chef. Chefen leder ifrån den plats där behovet är störst. Om huvuddelen av truppen är avsuttet så är oftast plutonchefen det också allt beroende på situationen. Svenska försvarsmakten nyttjar uppdragstaktik som är en ledningsfilosofi. Högre chef ger en uppgift, tilldelar handlingsregler och resurser för att sedan lämna själva genomförandet till de underlydande cheferna.<sup>47</sup> Vi har en decentraliserad ledning så att chefer på en lägre nivå kan fatta beslut om det leder mot målet eller om tidigare order har tappat sin aktualitet så kan de avstå från den. Delar av en operation kan ändå genomföras med centraliserad ledning med få underställda och med bra underrättelseläge.<sup>48</sup> För mekskytteplutonen, om plutonchefen är avsuttet så kan stridsfordongruppchefen leda vagnarna och plutonchefen och ställföreträdaren leder och samordnar resurserna som gjort avsittning.<sup>49</sup>

---

<sup>45</sup> Ibid, s.8

<sup>46</sup> Ibid, s. 7-8

<sup>47</sup> Ibid, s. 27-29

<sup>48</sup> Försvarsmakten 2005, Doktrin för gemensamma operationer, s. 71

<sup>49</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 8

Adam Mujagic

SA VT 11

### 3.4.3.2 Underrättelser och information

Strf 90 förbandets förmåga till inhämtning av underrättelser och information sker med personlig kontakt, observation och de tekniska hjälpmedel man har i vagnen. Mekskytteplutonen vill ha information om området man skall bedriva verksamhet i, ex. framryckningsvägar, terrängframkomlighet och motståndare läge.<sup>50</sup> Utöver den underrättelse och information man kan få från andra källor har strf 9040C förmåga till observation över långa avstånd med hjälp av vagnens sikten. Stridsfordonet har god förmåga till observation i mörker och dålig sikt med IRV (infra red vision) systemet som gör att målupptäckt kan ske utan att motståndaren ser stridsfordonet. De tekniska systemen i vagnen ger besättningen positionsbestämmelser var de befinner sig på kartan och med sambandssystemet, LTS 90 kan information spridas på ett säkert sätt mellan chefer och sidoförband.<sup>51</sup>

### 3.4.3.3 Verkan

En mekskyttepluton utifrån manöverkrigföringen nyttjar en direkt metod för att påverka motståndaren. Stridsfordonen tillsammans med skyttegrupperna utgör ett system som kompletterar varandras styrkor och svagheter. Att använda sig av kombinerade vapen gör att systemet får en hög verkans grad och kan verka mot många olika mål. Att bara finnas i ett konfliktområde och visa upp sig (show of force) kan vara ett tillräckligt medel för att motståndaren skall sluta att slåss.<sup>52</sup> Stridsfordon 9040C har med sin 40mm akan god verkan mot alla typer av mål då den har programmerbar ammunition som gör att man kan verka mot mål man inte alltid ser med ögat men vet finns t.ex. i en byggnad. Då vagnen har ett eldledningssystem som beräknar vald ammunitionssort prestanda och yttre avvikelser som ex. vindhastighet och lufttemperatur så gör det att verkan på långa avstånd blir mycket bra. Stridsfordonet har ett IRV (infra red vision) system som medger att verkan i mörker är god och även vid dålig sikt då värme signatur från ex. människor

---

<sup>50</sup> Ibid, s. 27-35

<sup>51</sup> Instruktionsbok Strf9040C

<sup>52</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 30-35

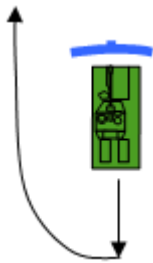
Adam Mujagic

SA VT 11

och fordon är stor mot omgivningen.<sup>53</sup> Skyttesoldaterna kan stå upp i stridsrummet och verka med sina eldhandsvapen ut från stridsfordonet så att hot som finns i närområdet utanför kanonen och tornets sikt nedkämpas. Vagnen kan bära med sig olika sorters ammunition för att kunna växla mellan ”hårdmål” och ”mjukmål” (stridsvagnar, infanteri). Mekskytteplutonens soldater i stridsrummet har med sig olika sorters vapensystem för att klara att lösa de situationer de kan tänka ställas inför.<sup>54</sup>

### 3.4.3.4 Rörlighet

Mekskytteplutonen har flera olika sorters förutbestämda framryckningssätt som plutonchefen kan använda sig av beroende på var han anser att hotet för att möta en motståndare är högst. Rörelsen i strid kombineras oftast med eld och skydd. Med rörelsen skapar man förutsättningar för verkan och skydd genom att ex. mekskytteplutonens fyra vagnar framrycker på en linje med samtliga kanoner framåt i färdriktningen mot motståndaren gör att man får hög verkan. Taktiken att framrycka i låglinjer i terrängen, om det är torrt ute framrycka på gräset i stället för att undvika dammutveckling eller framrycka i skuggan skapar skydd med rörelsen. För att starta sin framryckning när vagnen varit i en observation eller eldställning och det finns en chans att motståndaren är i terrängen startar alltid vagnarna med en sidledsförflyttning och med fart genom att backa tillbaka i skydd och sen börja rörelsen. (Se bild)



Figur 2 Eldställning<sup>55</sup>

---

<sup>53</sup> Instruktionsbok Strf9040C

<sup>54</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 30-35

<sup>55</sup> Ibid, s. 15

Adam Mujagic

SA VT 11

Plutonchefen kan öka skyddet av förbandet genom att rörelsen genomförs med understöd av annan vagn. Detta kan chefen göra om han anser att hotet är högt, han förväntar sig strid eller han är i strid och framrycker mot anfallsmålet. Stridsfordonsförbandet har mycket god rörlighet med olika handlingsalternativ för framryckning. Stridsfordon 90 tar sig fram i terrängen med hjälp av sina band och har extrem terrängrörlighet. Förbandet har möjlighet att göra avsittning och framrycka till fots om situationer kräver detta. Det gör mekskytteplutonen mycket rörlig och att snabbt kunna växla metod gör att tempot i striden kan upprätthållas.<sup>56</sup>

### 3.4.3.5 Uthållighet

Stridsfordon 90 har behov av en underhållskedja som levererar underhåll i form av drivmedel, ammunition, mat och vatten. Detta sker i regel vid en ”TOLO” (tanknings- och laddnings omgång) som underhållsförbandet anordnar. Påfyllnad av förbandet kan ske i stridsställningen om rätt förutsättningar finns för underhållsfordon att ta sig dit opåverkade av motståndaren. Mekskytteplutonen har egna resurser för att ta hand om skadade och kan avdela stridsfordon för transport till vårdplats.<sup>57</sup> Stridsfordon 9040C har en aktionssträcka på 274 km med en full dieseltank på 550 liter. Ett bandgående fordon har mycket större behov av underhåll och specialistkunskap för reparationer. Denna kunskap finns i egna underhållsförband och detta gör att man inte kan utföra en operation utan tillgång till underhåll.<sup>58</sup>

### 3.4.3.6 Skydd

Tilläggs skyddet tillsammans med huvudpansaret på vagnen är avsedda att skydda mot KE- och RSV ammunition (kinetisk energi och riktad spräng verkan). Exempel på KE ammunition är finkaliber från eldhandvapen till pilammunition från stridsvagnar och stridsfordon. RSV ammuni-

---

<sup>56</sup> Ibid, s. 13-23

<sup>57</sup> Ibid, s. 70-71

<sup>58</sup> Instruktionsbok Strf9040C

Adam Mujagic

SA VT 11

tion kan vara av typen RPG (rocket propelled grenade) som skapar en typ av svetsstråle för att tränga igenom vagnen, eller det svenska pansarskottet (AT4) som har samma princip. Vagnen har ett splitterskydd som vid eventuell penetrering skall reducera splitter inuti vagnen och skydda personalen. Stridsfordonet har ett minskydd under vagnen som finns i 2- och 3-delat utförande där delningen sitter under frontpansaret.<sup>59</sup> Det taktiska skyddet som mekskytteplutonen skapar med hjälp av rörelsen hos förbandet och med samordning och eldkraft är något som de kan påverka. Att röra sig i låglinjer, skugga, undvika rökutveckling från avgaserna, framrycka i skogen eller använda sig av en grupperingsform som skapar skydd genom observation och att ha eldrören i den riktning där man kan tänkas möta motståndaren skapar skydd genom eld och rörelse. Att man aldrig framrycker rakt fram ur sin eldställning ger skydd då motståndaren kan ha sett vagnen och väntar på ett skottläge. Skyddet blir att man överraskar motståndaren med att backa tillbaka och framrycka med fart på en för honom plötsligt uppkommen plats.<sup>60</sup>

## 4 Undersökning

Jag har utifrån teorin 4GW skapat ett typfall karakteriserad av ett 4GW scenario där en mekskyttepluton med strf 9040C hamnar i strid med en 4GW motståndare i ett konfliktområde där svenska försvarsmakten i dagsläget utför operationer. Detta gör jag för att kunna analysera med de grundläggande förmågor och för att utifrån den empiriska studien se om systemet strf 9040C kan möta och få framgång i striden och kriget.

Jag vill återkoppla till mina frågor för att se om typfallet kan besvara dessa. Jag påminner om att striden kan se annorlunda ut i en annan konflikt och utfallet kan bli ett annat, men generellt sett utför motståndaren och våra styrkor striden på det ovan beskrivna sättet utifrån doktriner och reglementen.

---

<sup>59</sup> Instruktionsbok Strf9040C

<sup>60</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 13-23

Adam Mujagic

SA VT 11

*Frågor:*

- Hur kan den svenska taktiken med mekskyttepluton användas i strider kännetecknade av den fjärde generationens krigföring?
- På vilket sätt är stridsfordon 90 lämpligt i 4GW?

## **4.1 Typfall Afghanistan**

### **4.1.1 Bakgrund**

En mekskyttepluton har fått i uppgift att patrullera längs en väg som leder mot en misstänkt talibanstyrd by i nordvästra Afghanistan. Syftet med uppgiften är att säkerställa att motståndaren inte finns, och inte kan bedriva verksamhet i byn. Terrängen är kuperad med i huvudsak kalt landskap och det är strax efter lunchtid. Mekskytteplutonen framrycker på vägen med stridskolonn-formation, vilket innebär att de åker på ett led med observation i olika riktningar. Halvvägs till byn så kör plutonens första vagn på en IED (improvised explosive device) som detonerar under föraren, därefter utsätts hela plutonen för ett eldöverfall av insurgenter. Insurgenterna är i grupp storlek (ca.8-10 personer) och befinner sig på en kulle cirka 500 meter bort. Plutonchefen tar beslut att anfalla och slå motståndaren på kullen i syfte att eliminera fortsatt påverkan från motståndaren och skydda stridsfordonet och besättningen som körde på en IED. Detta innebär att man måste ta sig dit motståndaren är och säkerställa att han inte längre kan påverka oss.

### **4.1.2 Analys insurgenter**

Insurgenterna genomför ett eldöverfall mot den svenska styrkan med IED och eldhandvapen. De har övertaget med terrängöverlägsenhet då de vistats på platsen under längre tid. Insurgenterna har valt att attackera från en höjd där de får skydd och försvårar en eventuell motattack. Höjden ger dem observation som är till fördel för att kunna leda striden då det ger en större överblick av situationen. Avståndet de har till den svenska styrkan är långt om de vill kunna nedkämpa mot-

Adam Mujagic

SA VT 11

ståndaren då deras finkalibriga vapen främst kan skjuta nedhållande eld på de avstånden.<sup>61</sup> Avståndet för att använda RPG (rocket propelled grenade) är långt då max räckvidd för raketdriften på granaten når max 500 meter. Därefter kan granaten ”lobbas” (användas som indirekt eld) in. De långa avstånden gör att träffsannolikheten är dålig då praktiskt skjutavstånd för en medelmåttig skytt är 50-100 meter.<sup>62</sup> För att slå ut en motståndare med bepansrade fordon nyttjar insurgenterna främst IED samt RPG. Insurgenternas underrättelse kan ha genomförts med observation över vägsträckor där deras motståndare tidigare genomfört patruller och på så sätt har de lärt sig deras rutiner och hur de agerar i en strid. Genom att de kan uppträda som en i civilbefolkningen gör att de kan komma mycket nära sin motståndare och inhämta underrättelser. Insurgenternas handlingsalternativ i striden mot en starkare motståndare kan vara att lämna vapnen på platsen och avvika från platsen. På så sätt försvårar de för motståndaren att lokalisera och känna igen kombattanterna. De kan i skydd av kullen dra sig ur för att omgruppera eller försvinna från platsen beroende på vad deras syfte med striden är. Syftet med striden kan vara att i byn finns ledare ur organisationen och med striden så hindrar de motståndarens framryckning mot byn och skapar tid för de egna att omgruppera eller förflytta sig.

### 4.1.3 Analys Mekskyttepluton

Den taktiska målsättningen för mekskytteplutonen kan vara att plutonen skall hindra motståndaren från att använda byn. Första fordonet som kör på en IED blir utslagen och kan inte fortsätta. Plutonchefen måste skydda den skadade vagnen och gör detta med att anfälla och slå motståndaren på kullen. Det är osäkert för plutonen om insurgenterna tillförs mer personal eller om de har ytterligare IED som skyddar dem från att mekskytteplutonen skall anfälla upp längs kullen. Strf 9040C kan med sin programmerbara ammunition skjuta på mål som man observerat och vet är i skydd bakom t.ex. en stenhög. Terrängen och avståndet till kullen på 500 meter kan de fasta vapensystemen (Ksp 58, 40mm Akan) verka mot då eldledningskalkylatorn och sikten medger

---

<sup>61</sup> Försvarsmakten, 2009, Markstridsreglemente 1:4 Nomenklatur för Markstrid, s.18

<sup>62</sup> <http://defense-update.com/products/r/rpg.htm>, 2011-05-09, 17.25

Adam Mujagic

SA VT 11

långa skjutavstånd, kanonen kan verka upp till 4000 meter. Mekskytteplutonen kan framrycka växelvis, d v s att man framrycker med någon vagn och understödjer med en annan<sup>63</sup> för att skapa sig skydd med hjälp av eldgivning/eldberedskap under framryckningen. Andra handlingsalternativ plutonchefen kan använda sig av är omfattning, att man försöker anfälla motståndaren i flank för att inte möta motståndarens front där han bedöms vara starkare. Rörelsen och tempot med vagnarna skapar skydd för plutonen då motståndaren får svårare att träffa samt att det kan vilseleda. Den finkalibriga ammunitionen ger inget genomslag i pansaret men en eventuell träff av RPG kan gå igenom. Soldaterna i stridsrummet kan göra avsittning och anfälla. Detta innebär att de har mindre skydd och att uthålligheten minskar då terrängen är kuperad och motståndaren har kullen. Fördelar är att observationen ökar och man kan nå vinklar och slå motståndaren i eventuella byggnader, värn m.m. Information om var motståndaren befinner sig är mycket viktig då civila kan befinna sig i området och att urskilja motståndaren mot befolkningen är svårt då de kan uppträda och klä sig som en civil. Detta gör att kraven på samordning hos mekskytteplutonen är stor. Plutonen blir tvungen till att nyttja resurser för att omhänderta den utslagna vagnen och de skadade. Den fortsatta framryckningen mot byn är bruten för tillfället men man nedkämpar motståndaren på kullen och kan i sinom tid fortsätta mot målet. Strf9040C ger plutonen hög rörlighet, eldkraft och skydd och skapar handlingsalternativ mot en svagare motståndare.

## **4.2 Slutsatser**

Insurgenterna vill inte nedkämpa motståndaren med tanke på avstånden de genomför eldöverfallet på, utan de vill påverka motståndaren med små medel som gör att han nyttjar stora resurser för att slå tillbaka. Genom att vilseleda honom använder han mer resurser för att hitta insurgenterna och detta gör det mer kostsamt och leder till att mindre uppdrag kan genomföras i framtiden då man måste använda mer resurser för mindre insatser. Insurgenterna behöver avlägsna sig från platsen då motståndaren är starkare och kan lättare ta över initiativet i striden. Insurgenterna leder striden från kullen genom att använda sig av tecken och kommandon. Att de skulle leda med

---

<sup>63</sup> Försvarsmakten, 2010, Förbandsreglemente Mekskyttepluton, s. 20-21

Adam Mujagic

SA VT 11

mobiltelefon eller inköpta radioapparater är osannolikt då det kräver extra resurser samt att samordningen skulle bli oviss då problematiken att prata med flera samtidigt uppstår. Detta leder till att gruppen agerar i närheten av varandra för att kunna samordna anfallet.

Mekskytteplutonen kan med sina vapensystem och taktik nedkämpa motståndaren med eldgivning på långa avstånd men för att säkerställa att motståndaren är eliminerad måste de upp på kullen. Plutonchefen kommer att rapportera in striden, och på så sätt involveras flera förband utöver mekskytteplutonen. Detta gör att mycket resurser kommer tas till för att få bort motståndaren från kullen och det ursprungliga målet och uppgiften hamnar i andra hand. Mekskytteplutonen är starkare och rörligare än motståndaren och förmodligen kommer de att vinna striden och i ett senare skede kunna fortsätta mot byn. Insurgenterna har brutit plutonens framryckning men inte stoppat den. Plutonchefen leder plutonen över radionätet. Detta gör att alla vagnchefer samt att det finns möjlighet för hela besättningen med skyttet att ta del av information direkt över radion gör att samordningen av plutonen blir enkel och man kan nyttja en större bredd under anfallet då man har kontakt över radion. Vagnarna behöver inte se varandra för att veta vart de andra är och på så sätt skapar man med ledningsförmågan en större rörlighet.

Att använda andra medel i stället för strf 9040C som ex. att plutonen nyttjar lättare hjulfordon med större uthållighet som ger ett mildare intryck för befolkningen än ett stridsfordon, skulle ge plutonen en lägre skyddsnivå och eldkraft. Insurgenternas vapensystem skulle göra större skada mot plutonen. Den höga skyddsnivån och eldkraften gör strf 9040C lämplig att använda mot en attackerande 4GW motståndare. Insurgenternas val av vapen då framförallt IED, gör att kravet på skyddsnivå hos den svenska styrkan blir högre och med detta så behövs mer resurser för att motsvara kraven på striden.

Adam Mujagic

SA VT 11

### 4.2.1 Jämförelse

I jämförelsen har jag valt att sätta 4GW motståndaren i fokus och se på vilket sätt mekskytteplutonen kan påverka motståndarens förmågor och vad motståndaren kan göra för motåtgärder.

<b>Grundläggande Förmågor</b>	<b>Strf 90 förband</b>	<b>4GW motståndare</b>
<b>Ledning</b>	Mekskytteplutonen kan påverka motståndarens ledningsförmåga genom att med rörelse vilseleda och skapa en mer bredd på striden för att få honom att rikta observation och skapa osäkerhet vart plutonen tänker anfalla. Med eldgivning försvårar man motståndarens förmåga till samband med kommandon då man påverkar hörsel-förmågan samt den psykologiska faktorn hos enskild person.	För att underlätta sin ledningsförmåga behöver gruppen agera nära varandra eller med visuell kontakt. För att undvika ledningsproblem i striden kan de föröva situationerna innan stridens början. Förbestämda tecken som används i stället för kommandon blir sättet chefen leder på.
<b>Slutsats Ledning:</b> Insurgenternas ledningsförmåga blir kraftigt reducerad då handlingsalternativen för ledning minskar samt att förbestämda tillvägagångssätt kan bli inaktuella snabbt då mekskytteplutonens rörelse och eld skapar ett högt tempo och initiativ.		
<b>Underrättelse och information</b>	Mekskytteplutonen kan med de optiska systemen på strf 90 observera både dag och natt över långa avstånd och hitta motståndare. Genom att ändra rutinen och välja ex. en annan väg eller framrycka i	Insurgenterna kan uppträda i civila kläder som gör att de är skyddade från motståndarens inhämtning då det blir svårt att avgöra om de är motståndare eller inte. Uppträder insurgenterna utan vapen är det svårt att

Adam Mujagic

SA VT 11

	<p>terrängen i stället för på vägen så kan plutonen vilseleda motståndaren och agera som att målet för mekskytteplutonen är ett annat än vad det egentligen är.</p>	<p>veta om han är ett hot. På kullen kan de inledningsvis attackera motståndaren för att sen gå i skydd och lämna vapnet för att uppträda som en civilist. Detta skapar osäkerhet hos motståndaren vem som är motståndare eller inte. Insurgenterna uppträdande gör att de kan komma nära inpå motståndaren utan att avslöja sig. Motståndarens vilseledning kan vara svår att genomföra då man sällan kan se något resultat på grund av insurgenternas underrättelse teknik.</p>
<p><b>Slutsats und/info:</b> Genom att insurgenterna använder sig av befintlig materiel i området och kan uppträda som en civilist så har mekskytteplutonen svårt att lokalisera och veta om det verkligen är en motståndare de ser. 4GW motståndaren nyttjar skyddet som uppstår genom sitt uppträdande och försvårar på så sätt för anfallande styrka med att begränsa hans information.</p>		
<p><b>Verkan</b></p>	<p>Stridsfordonen kan skjuta över långa avstånd med mycket bra precision och mekskytteplutonen använder sig av kombinerade vapensystem som medger att man har många handlingsalternativ för att kunna påverka motståndarens vilja och få han ur stridbart skick. Användningen av stridsfordonet i sig kan vara tillräckligt då mekskyttep-</p>	<p>Insurgenternas förmåga till verkan mot en anfallande mekskyttepluton är begränsad. Användning av IED och RPG är de systemen som gör någon betydande skada på stridsfordonen. Kullen ger skydd och en motståndare som anfaller uppför kullen kan påverkas med hinder och eller ytterligare IED framför vagnarna. Motståndaren framrycker med högt tempo och</p>

Adam Mujagic

SA VT 11

	<p>lutonen kan visa upp sin styrka mot motståndaren på kullen som är mindre till antalet med sämre utrustning. Vagnens skydd medger att ett offensivt agerande är möjligt då pansaret stoppar finkalibrig eld och skyddar besättning och vagnens vitala delar. Med rörelse kan plutonen anfalla på bredd och gör då att motståndarens eldgivning sprids över en större yta och ger mindre effekt. Stridsfordonen kan försvåra motståndarens observation genom att skjuta rök och detta ger plutonen möjlighet att omgruppera.</p>	<p>för att underlätta urdragningen kan de avge eld för att sakta ner motståndaren och skapa sig själva tid.</p>
<p><b>Slutsats verkan:</b> Mekskytteplutonen har överlägsen eldkraft och skydd där insurgenternas förmåga till att möta den anfallande plutonen ligger främst i användandet av IED. Mekskytteplutonens rörlighet och taktik resulterar i att insurgenternas samlade verkan blir liten.</p>		
<p><b>Rörlighet</b></p>	<p>Med rörelsen som mekskytteplutonen använder sig av samt av att lednings förutsättningar ger god samordning så kan plutonen utmanövrera motståndaren och hindra deras rörlighet genom att begränsa vägar och stråk för framryckning. Detta är möjligt genom att plutonchefen leder över radio nätet och</p>	<p>Insurgenterna kan möta motståndarens rörelser med att nyttja sådan terräng som är svårövervakad och att använda sig av alternativa transportmedel. De kan nyttja sig av ex. hästar för att på ett snabbt sätt kunna avlägsna sig från platsen. Att använda sig av hästar i strid kan verka omänskligt och på så sätt undviker</p>

Adam Mujagic

SA VT 11

	<p>plutonen kan var utspridd över en större yta. Att hålla ett högt tempo och snabbt avgränsa motståndarens möjligheter för framryckning och tillbakaryckning bryter hans förmåga till rörlighet. Med eldgivning förstöra alla tänkbara fordon motståndaren kan använda då strf 90 ammunitionen inte har några begränsningar mot de fordon man kan tänkas möta.</p>	<p>eller tänker inte motståndaren på möjligheterna detta kan skapa för insurgenterna. 4GW motståndarens rörlighet skapas även den av deras uppträdande som civila. Svårigheterna med att känna igen insurgenterna ger dem en möjlighet till att röra sig utan påverkan från motståndaren på grund av osäkerheten. Lokalkännedom och att de varit på platsen längre tid bidrar till ökad rörlighet då vägar och stråk kan vara förberedda.</p>
<p><b>Slutsats rörlighet:</b> Insurgenternas förmåga till rörlighet beror mycket på hur de uppträder. Mekskytteplutonens rörlighet och tempo minskar motståndarens alternativ för att röra sig men insurgenternas fördel i lokalkännedom ger dem ett övertag över vilka vägar och stråk som finns och kan användas. Framgångsfaktorer för att mekskytteplutonen skall kunna påverka insurgenternas rörlighet ligger mycket i deras tempo och initiativ i striden då motståndaren har rörlighet övertag tills mekskytteplutonen skapat sig en överblick över området och situationen. Med initiativ och tempo kan de utmanövrera insurgenterna.</p>		
<p><b>Uthållighet</b></p>	<p>För att bryta motståndarens förmåga till uthållighet behöver mekskytteplutonen hindra motståndaren från att nyttja eventuella vägar och stråk för förnödenheter och ammunition. Detta kan de göra genom att ledningsförmågan är god och man kan hålla en stor bredd på plutonen.</p>	<p>Genom att välja ett område där det redan finns befintliga resurser som byggnader, annat skydd eller att de anpassar området på kullen de skall anfälla ifrån så att de kan skapa sig områden för återhämtning och påfyllnad. De kan innan anfallet skall inledas förbereda med ammunition</p>

Adam Mujagic

SA VT 11

	<p>Man måste begränsa motståndaren möjligheter till att nyttja eventuella byggnader och skydd så att man minskar möjligheten till återhämtning och påfyllnad av ammunition och förnödenheter. Att hindra motståndaren från att använda skydd och byggnader kan de göra genom att manövrera ut dem och eller nyttja verkan från vapensystemen genom att förstöra eller hindra deras framryckning dit. Plutonen kan isolera motståndaren på kullen då möjligheten till verkan och observation i både dag och natt är god och på så sätt vänta ut motståndaren tills han inte längre har kraft att strida.</p>	<p>och förnödenheter så att de kan bedriva en längre strid och försöka slå ut motståndarens uthållighet på så sätt. Om de ökar rörligheten kan de omgruppera till förbestämda platser och fylla på för att sedan återgå till striden. Underrättelser kan ge insurgenterna information om motståndarens tidigare framryckningsväg och hur långt de färdats för att kunna möta motståndaren när han har mindre bränsle och uthållighet som då ökar chansen att motståndaren inte kan strida under en längre period.</p>
<p><b>Slutsats uthållighet:</b> Insurgenterna skapar sig ett övertag i uthållighet då de förberett och planerat genomförandet av striden. Mekskytteplutonen är beroende av stridsfordonen som förbrukar mycket bränsle och kräver en underhållskedja som inte insurgenterna behöver. Lokalkännedomen insurgenterna har gör att deras uthållighet ökar.</p>		
<p><b>Skydd</b></p>	<p>Vapensystemen mekskytteplutonen har kan verka mot alla typer av mål över långa avstånd och byggnader, värn, stenröse m.m. sätter små begränsningar. Elden från vagnarna kan skada eller förstöra direkta</p>	<p>För att skydda sig mot mekskytteplutonen kan insurgenterna bygga kraftiga värn och förstärka byggnader. Uppträdandet som en civil person utan vapen ger dem ett skydd med osäkerheten hos motståndaren.</p>

Adam Mujagic

SA VT 11

	skydd hos motståndaren. Med rörelse kan plutonen framrycka runt eller i sida på motståndaren och på så sätt komma runt deras skydd.	
--	---	--

**Slutsats skydd:** Med mekskytteplutonens taktik att använda sig av verkan och rörelse utmanövrerar man motståndarens direkta skydd som ex. värn och byggnader. Med rörelsen hindrar man motståndaren från att ta sig från platsen och på så sätt få möjlighet till att uppträda som en civil.

**Slutsats av analysen:**

Utifrån de grundläggande förmågorna har insurgenterna fördel i underrättelse och i uthållighet men utifrån mekskytteplutonens samlade verkan med de andra förmågorna i striden mot kullen skapar detta ett stort övertag framförallt med rörelse och verkan. Mekskytteplutonens taktik och att de håller ett högt tempo genom striden gör att uthållighet inte spelar så stor roll då taktiken går ut på att snabbt agera mot sin motståndare.

Adam Mujagic

SA VT 11

## 5 Sammanfattande diskussion

Syftet med arbetet var att undersöka hur ett förband med stridsfordon 90 lämpar sig i strid på dagens stridsfält mot en irreguljär motståndare.

Frågorna jag ställde var:

- Hur kan den svenska taktiken med mekskyttepluton användas i strider kännetecknade av den fjärde generationens krigföring?

Mekskytteplutonens taktik skapar en rörlig strid där man utmanövrerar motståndaren och med eldkraft kan verka över stora områden. Taktiken gör att striderna sker samordnat med högt tempo och aggressivitet. Mekskytteplutonen kan snabbt vända initiativet mot en 4GW motståndare och snabbt hindra fortsatt påverkan från dem.

- På vilket sätt är stridsfordon 90 lämplig i 4GW?

Stridsfordon 90 är lämplig att använda i strider då motståndarens metoder kräver hög skyddsnivå och rörlighet. Med stridsfordon 90 kan man snabbt nå ett avgörande mot en 4GW motståndare.

### 5.1 Resultat

Med hjälp av de grundläggande förmågorna har jag kunnat dra slutsatser som besvarar mina frågeställningar. Användningen av strf 90 och mekskytteplutonens taktik mot en 4GW motståndare är lämpliga på den taktiska nivån jag har analyserat. Även om mekskytteplutonen sällan attackerar motståndaren först så vänder de initiativet snabbt och kan med den svenska taktiken vinna över motståndaren. Taktiken hos mekskytteplutonen är flexibel och kan anpassas efter situationen de ställs inför. Jag har genomfört analysen utifrån en stridssituation och det är där jag

Adam Mujagic

SA VT 11

anser systemet skall finnas och användas. Stridsfordon 90 är ett system framtaget för regelrätt krig och det är i stridssituationer den är ämnad att vara. Fördelen med att jag använde mig av de grundläggande förmågorna i arbetet skapade ett enkelt tillvägagångssätt som svenska doktriner använder i analyser av motståndaren. Nackdelen med de grundläggande förmågorna kan vara att jag har missat något i analysen av motståndaren då förmågorna främst finns i svenska doktriner och är ett koncept i 3GW (manöverkrigföringen). Metoden jag använt gör att arbetet och problemet går att beskriva och analysera och ger en bra grund för förståelsen av den typen av krigföring vi är aktörer i. En svaghet i arbetet är att när jag inte har tillgång till verkliga exempel att kunna analysera ifrån, så kan det innebära att detaljrikedom minskar. För att stärka scenariot jag skapat valde jag att ta med en situation från Irakkriget där amerikanerna anföll Bagdad, i syfte att belysa en 4GW motståndare.

Jag har med mitt arbete skapat en studie som upplyser den militära och den civila sektorn om vad vi i dagsläget kämpar mot och hur vi ska använda våra motmedel. Studien bidrar med en grund till fortsatt forskning inom området och jag anser att ämnet är viktigt då arbetet belyser svårigheter med dagens krigföring och problemet med att inte vara förberedd för vad man kan tänkas möta.

## ***5.2 Förslag på fortsatt forskning***

Jag har genomfört studien på en taktisk nivå och lyckats skapa en grund men anser att det inte räcker. För att förstå hur vi kan påverka motståndaren anser jag att man måste gå in på en mer strategisk och politisk nivå då det är främst där 4GW motståndaren vill påverka oss. Jag ser ett behov av forskning kring hur det svenska samhället kan anpassa sig till att möta motståndarens strategiska och politiska strid mot vårt samhälle då det är där 4GW motståndaren främst vill påverka vår vilja.

Adam Mujagic

SA VT 11

## Käll- och Litteraturförteckning

Esaiasson Peter, et.al., 2010, *Metodpraktikan*, Vällingby: Norstedts Juridik AB

Försvarsmakten, 1997, *BrigR A Bat Häfte 2 Fienden*, Arlöv: Berlings

Försvarsmakten, 2010, *Förbandsreglemente Mekskyttepluton*, elektronisk utgåva, diarienummer: MSS 2010-04-22:19100:60344

Försvarsmakten, 2005, *Doktrin för markoperationer*, Värnamo: Fälth & Hässler

Försvarsmakten, 2005, *Doktrin för gemensamma operationer*, Värnamo: Fälth & Hässler

Försvarsmakten, 2009, *Markstridsreglemente 1:4 Nomenklatur för Markstrid*, elektronisk utgåva, diarienummer: MSS 2009-06-15:19100:50482

Försvarets Materielverk, 2010, *Stridsfordon 9040A Instruktionsbok*, M7786-008819

Försvarets Materielverk, 2010, *Stridsfordon 9040C Instruktionsbok*,

Sperens Stefan, 2001, *Strf 90 Historik*, Skövde:Markstridsskolan

Smedberg Marco, 2004, *Krigföring från Austerlitz till Bagdad*, : Elanders Gotab

Bark Patrik, 2010, *Stridsfordon 9040 en krigsmaskin i en internationell kontext*, : Försvarshögskolan

Hammes Thomas X, 2006, *The Sling and The Stone on war in the 21st century*, USA: Galtier Plaza

Echevarria II. Antulio J, 2005, *Fourth generation war and other myths*, USA: United States Government

Nato, 2011, *Allied Joint Doctrine for Counterinsurgency*, AJP 3.4.4

Sveriges riksdag, *Offentlighets- och sekretesslag*, (2009:400)

Galula David, 2006, *Counterinsurgency Warfare Theory and Prattice*, USA: Praeger Security International

Fontenot Gregory, et.al, 2005, *On Point, the united states army in operation Iraqi Freedom*, Maryland USA, First Naval Institute Press edition

Adam Mujagic

SA VT 11

### **Internetkällor**

<http://www.forsvarsmakten.se/sv/Materiel-och-teknik/Flyg/Stridsflygplan-JAS-39-AB/>, 2011-05-10, 19:25

<http://defense-update.com/products/r/rpg.htm>, 2011-05-09, 17.25

[http://www.defencemanagement.com/feature\\_story.asp?id=15870](http://www.defencemanagement.com/feature_story.asp?id=15870), 2011-05-23, 14:37

<http://www.forsvarsmakten.se/sv/Internationella-insatser/Afghanistan--Isaf/Om-insatsen/Bakgrund>, 2011-

05-23. 18:46